

**Formació i treball en xarxa
en societats complexes**
Miquel Àngel Essomba i Daniel Muntané
(coordinadors)
Fundació Jaume Bofill, 2009

EXPERIMENTACIONS DE LES TITULACIONS DE MESTRE-TEORIA*

*Recull de les fitxes de les experimentacions que s'han dut a terme a les aules de les universitats catalanes participants en el Projecte TRAMA, durant el curs 2007-2008

Títol de l'experimentació	Col·laboració en un portal virtual en xarxa entre alumnes de la titulació de Mestre Llengua Estrangera
Assignatura	Didàctica de la Llengua Anglesa I i Didàctica de la Llengua Anglesa II
Titulació	Mestre Especialitat Llengua Estrangera
Professors que imparteixen l'assignatura	Melinda Dooly i Dolors Masats
Universitat i facultat	Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències de l'Educació

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- ✓ Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- ✓ Dissenyar, desenvolupar i avaluar projectes de treball integrat, d'acord amb diferents graus de complexitat i en sintonia amb la competència transversal de saber fer projectes.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

Els docents que fan servir les noves tecnologies en la seva pràctica en escoles de primària i secundària són aquells que al llarg de la seva formació inicial han après ha fer-les servir (McKinney, 1998; Goldsby i Fazal, 2000). L'objectiu de la nostra pràctica és doble: d'una banda, volem que el professorat en formació aprengui a treballar col·laborativament en entorns virtuals i, de l'altra, volem animar-los, a partir de la seva experiència com a aprenents, a adoptar aquest enfocament en l'exercici de la seva professió.

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

Els agents implicats en aquesta pràctica són dues professores de la Facultat de Ciències de l'Educació. Durant el curs 2006-2007, la professora Melinda Dooly va ser responsable de l'assignatura de Morfosintaxi de la Llengua Anglesa (adreçada als alumnes de segon) i durant el curs 2007-2008 ho va ser de l'assignatura de Didàctica de la Llengua Anglesa II (adreçada als estudiants de tercer). La professora Dolors Masats va ser responsable de l'assignatura de Didàctica de la Llengua Anglesa I (adreçada als estudiants de segon) durant els cursos 2006-2007 i 2007-2008. Esporàdicament, algunes de les activitats en aquestes assignatures són compartides (virtualment) amb professors i alumnes d'altres universitats estatals i estrangeres.

També hem comptat amb la col·laboració d'un expert en noves tecnologies aplicades a l'ensenyament de llengües, D. Eastman, de la Pädagogische Akademie

des Bundes in Wien, i de la professora Nanny Hartmann, de la Universitat de Malmö (Suècia).

2.2. Descripció dels continguts

El curs 2006-2007 es va treballar en el disseny de projectes. Els alumnes van dur a terme un taller *on-line* en el qual veien un projecte real fet per alumnes de primària (un vídeo) i reflexionaven sobre com s'havia planificat (didàctica). Paral·lelament, van treballar continguts lingüístics per aplicar a l'anàlisi del vídeo (morfosintaxi). A partir dels coneixements adquirits, van dissenyar un nou projecte i la part teòrica la van publicar en una revista educativa sueca.

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

Els alumnes adquireixen els coneixements didàctics sobre la planificació de projectes docents a partir de la visualització d'un vídeo que és el producte final d'un projecte de col·laboració entre dues escoles de primària (una de catalana i una de txeca) en el marc d'un projecte Comenius (118762-CP-1-2004-1-NL-Comenius-C2.1). La contextualització d'aquest vídeo permet als alumnes conèixer també com es planifiquen i es desenvolupen projectes entre escoles, ja que tenen accés no només al producte final (el vídeo) sinó també a l'aula virtual on es du a terme el projecte i als documents (un manual) elaborats pels professors universitaris i de primària que hi han participat. D'aquesta manera, el professorat en actiu participa en la formació inicial dels futurs mestres, alhora que rep un exemple sobre la integració de les tecnologies de la informació i el coneixement a l'aula com a mitjà per promoure l'aprenentatge col·laboratiu.

Des de l'assignatura de Morfosintaxi es treballen els elements de la sintaxi de la llengua anglesa que van ajudar els estudiants universitaris a reflexionar sobre els continguts lingüístics del vídeo i de les activitats portades a terme en l'aula virtual de primària. Al mateix temps, es feia una distinció entre els coneixements lingüístics que han de posseir els mestres i els que han d'impartir.

Paral·lelament, ambdues assignatures s'han agermanat amb l'assignatura de Lingüística Aplicada impartida a la Pädagogische Akademie des Bundes in Wien. En aquest cas, i per tal d'incidir més directament en el desenvolupament de competències tecnològiques per part dels alumnes (entre altres fòrums i *webquest*), ha girat entorn de l'ús de les tecnologies de la informació per a l'aprenentatge de llengües, en el qual hi participaven els alumnes i el professorat d'ambdós centres universitaris.

Aquesta experiència va permetre als estudiants dissenyar, en grups, el seu propi projecte educatiu, que va ser avaluat per ambdues professores i per una avaluadora externa, que va publicar en una revista sueca la part teòrica dels projectes escrits pels alumnes.

Enguany, la col·laboració entre les dues professores continua, però en comptes d'agermanar dues assignatures d'un mateix curs, es porta a terme entre dues assignatures de Didàctica de la Llengua Anglesa (I i II), que s'imparteixen en cursos diferents (segon i tercer) de la mateixa titulació.

2.4. Descripció de l'avaluació

La creació d'un fòrum en el qual els alumnes dialogaven amb una experta en noves tecnologies aplicades a l'ensenyament de llengües alhora que aprenien continguts

lingüístics vinculats a l'assignatura de Morfosintaxi de la Llengua Anglesa ens va permetre comprovar que tenir accés a informació sobre l'ús de les noves tecnologies no es tradueix en el desenvolupament de competències professionals sobre aquest ús. El fet d'estar emprant les noves tecnologies com a eines per millorar el domini d'una llengua estrangera no dóna als alumnes recursos per poder-los aplicar en la seva vida professional futura.

Així, vam incorporar l'observació d'una experiència d'aula real duta a terme entre escoles de primària que treballaven en col·laboració en xarxa i la tasca de dissenyar un projecte propi.

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

La nostra experiència ens indica que per tal que una pràctica d'aquestes característiques tingui èxit cal que se sustenti en els principis socioconstructivistes. D'altra banda, la seqüenciació dels continguts i l'organització de l'aula han d'estar basades en les necessitats i els coneixements previs dels grups classe. És, per tant, molt important que el professorat implicat conegui amb antelació les característiques del(s) grup(s) amb qui col·laborarà i que negociï i pacti, en cada projecte, tant els objectius que es persegueixen com les activitats que faran possible l'assoliment d'aquests objectius. També s'ha de tenir en compte el calendari d'actuació. Els objectius, les tasques i el calendari s'han de sotmetre a revisions periòdiques i el professorat ha d'estar disposat a ser flexible.

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

Per dur a terme projectes col·laboratius en xarxa cal disposar d'una plataforma virtual que permeti la interacció entre classes. De moment, això ha estat possible gràcies als recursos de l'esmentat projecte europeu. És important aconseguir recursos tecnològics adequats per a aquest tipus de col·laboració entre classes, fet que encara no es recull dins els campus virtuals i les Intranets de les universitats.

3.3. Criteris i orientacions de caràcter relacional

La col·laboració entre el professorat de la UAB, d'una banda, i entre el professorat de la UAB i el d'altres institucions, de l'altra, ha tingut, en tots els casos, un caràcter voluntari. La iniciativa ha tingut èxit perquè els professors estaven interessats a millorar la seva pràctica docent. Creiem que és molt important que darrere d'aquestes iniciatives personals hi pugui haver un recolzament institucional.

3.4. Recursos

La nostra pràctica està recollida en les següents publicacions:

- a) Sobre telecol·laboració (entre classes a distància)

DOOLY, M. (ed.) (2008). *Moderating Intercultural Communication and Language Learning: A comprehensive Guidebook to Telecollaboration in Language Learning and Teaching*. Basel: Peter Lang.

DOOLY, M. (2007). «Choosing the Appropriate Communication Tools for an on-line Exchange», a O'DOWD, R. (ed.). *Online Intercultural Exchange*, a BYRAM, M. i PHIPPS, A. (ed.) *Language and Intercultural Communication Education Guides Series*. Clevedon: Multilingual Matters.

DOOLY, M. i SADLER, R. (2005). «Computers as Toolkits: Language E-learning through International Collaboration», a AAVV (2005). *Theory and Practice in English Studies*, vol. 3: 189-196. Brno: Masaryk University Publications.

DOOLY, M. (2008). «Understanding the Many Steps for Effective Collaborative Language Learning», a *Language Learning Journal*. University of Michigan: Routledge.

b) Sobre l'ús del vídeo en la formació de mestres

MASATS, D. i DOOLY, M. (2007). «La metodologia del cas aplicada a l'ús del vídeo: Un exemple de 'blended-learning' en la formació inicial del professorat», a *Actes de les IV Jornades de Campus d'Innovació Docent*. Barcelona: Bellaterra.

c) Sobre el desenvolupament de projectes col·laboratius en xarxa

MASATS, D.; DOOLY, M.; CABALLERO DE RODAS, B. i altres (2007). «MICALL: un projecte pont entre la universitat i l'escola: Cap a la internalització de l'educació a primària», a *El Pràcticum: present i futur a reflexió*, p. 35-46. Barcelona: Servei de Publicacions de la UAB.

DOOLY, M. i QUINTANA, L. (2006). «Aprenentatge en grup amb suport informàtic per a l'escriptura de llengües estrangeres: Un estudi de cas en un projecte europeu», a *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, núm. 39 (abril-juny): 86-99.

DOOLY, M. i ELLERMANN, C. (2008). «Engaging Young Learners in Online, Intercultural Learning: The MICaLL Project», a DOOLY, M. i EASTMENT, D. (ed.). *How We're Going about It: Teachers' Voices on Innovative Approaches to Teaching and Learning Languages*. Newcastle upon Tyne. Cambridge Scholars Publishing.

Títol de l'experimentació	Treball interdisciplinari en la planificació curricular a l'aula
Assignatura	Didàctica General i Atenció a la Diversitat
Titulació	Mestre d'Educació Infantil, Mestre d'Educació Musical, Mestre d'Educació Física i Mestre de Llengües Estrangeres
Professors que imparteixen l'assignatura	Roser Boix
Universitat i facultat	Universitat de Barcelona, Facultat de Formació del Professorat

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- X Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- X Dissenyar, desenvolupar i avaluar projectes de treball integrat, d'acord amb diferents graus de complexitat i en sintonia amb la competència transversal de saber fer projectes.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

La planificació curricular és una tasca que el mestre ha de desenvolupar des d'una visió interdisciplinària en la qual hi han d'intervenir els diferents professionals que imparteixen docència en el grup classe. Seleccionar i seqüenciar els continguts curriculars, formular els objectius didàctics, elaborar les activitats d'aprenentatge i dissenyar les d'avaluació de les diferents àrees d'aprenentatge requereix un treball en xarxa entre els diferents especialistes en aquestes àrees.

En un intent d'anar sensibilitzant els estudiants sobre aquesta proposta portarem a terme tres accions prèvies, durant el primer semestre de l'assignatura, amb professionals de Didàctica de l'Expressió Musical i Corporal, Didàctica de les Ciències Experimentals i Matemàtica i Didàctica General (secció d'Educació Infantil). En el segon semestre es preveu treballar la planificació curricular de forma interdisciplinària, com proposem, amb aquestes àrees de coneixement.

Els objectius són:

- Desenvolupar actituds de treball col·laboratiu entre els estudiants de Mestre d'Educació Infantil, Educació Musical, Educació Física i Llengües Estrangeres en la planificació curricular.
- Oferir una visió interdisciplinària de les assignatures de Coneixement del Medi Natural, Educació Musical, i Didàctica General i Atenció la Diversitat en el currículum d'Educació Infantil i Primària com a estratègia d'iniciació al treball en xarxa.
- Afavorir la coordinació i la col·laboració interdepartamentals dels professors de diferents àmbits de coneixement de la Facultat de Formació del Professorat

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

- Professora de l' assignatura de Didàctica General i Atenció a la Diversitat
- Professora de l'assignatura de Coneixement del Medi Natural
- Professora de l'assignatura de Didàctica de l'Educació Musical
- Professora de l'assignatura de Didàctica General i Atenció a la Diversitat de la Titulació d'Educació Infantil

2.2. Descripció dels continguts

El contingut bàsic de l'experimentació és el de la interdisciplinarietat a partir del treball conjunt de diferents professionals de l'educació de les titulacions de Mestre. Pretenem introduir la proposta de com treballar els materials montessorians a partir d'un centre d'interès: «Els sentits ens enganyen». A continuació, es vol fer una sortida al campus de la facultat per treballar, també de forma interdisciplinària, els diferents continguts que ens ofereix l'entorn immediat *in situ* i la proposta següent, en funció de la valoració que en fem de les dues anteriors, una d'elaboració d'activitats interdisciplinàries a partir de les dues anteriors accions. Aquestes tres accions conjuntes de sensibilització pretenen acabar amb una proposta de planificació curricular interdisciplinària a l'aula. Una planificació deductiva que doni resposta als continguts i les competències del currículum escolar i que permeti veure a l'estudiant la necessitat d'incorporar en la planificació a l'aula els continguts de diferents disciplines escolars que facin possible treballar amb metodologies més actives, i no tan tradicionals, i al mateix temps trencar amb la disciplinarietat, tan arrelada en les planificacions curriculars de les nostres aules.

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

El procediment de treball es basa en l'acció conjunta de les quatre professores dins de l'aula o bé a fora. Prèviament hi ha un treball de planificació de l'activitat que es portarà a terme i l'elaboració del material necessari. S'explica als estudiants el treball previ a la sessió conjunta i es passa a treballar de forma activa l'activitat. Diem de *forma activa* perquè es desenvolupen tècniques de grup en les quals l'estudiant n'és el protagonista, s'intenta motivar-lo en la temàtica, es treballa l'aprenentatge per descobriment (depèn de l'activitat), i es destina una part important del temps perquè l'alumne vagi construint el seu aprenentatge a partir també de la tècnica del qüestionament. Posteriorment, es fa una proposta de treball fora de l'aula perquè l'estudiant, en petit grup, acabi de copsar els continguts proposats.

Posem d'exemple el procediment que hem seguit per al treball de la primera activitat, «Els sentits ens enganyen».

En aquesta activitat es va elaborar prèviament un material sobre «Els sentits ens enganyen», i a partir de tres preguntes (per exemple, «Per què mengem xocolata abans del cafè?») vam desenvolupar el tema de la percepció i la sensació des de les ciències naturals, l'educació musical i l'aprenentatge global dels infants de 0 a 6 anys. Això hauria de permetre que els estudiants s'adonessin de la necessitat de treballar els sentits (educació sensorial) i d'anar més enllà de la sensació mateixa.

Es va arribar a unes definicions de percepció i de sensació a partir del qüestionament dels estudiants i de les seves pròpies experiències.

A partir d'aquí, es va introduir com s'utilitzen els materials curriculars i la proposta dels materials curriculars de Maria Montessori. La nostra facultat disposa de materials montessorians, en una aula especial, de manera que ens vam desplaçar a l'aula per poder conèixer els materials i com treballar-los des d'un vessant interdisciplinari. En aquesta fase, vam reflexionar conjuntament quin tipus d'activitats podríem proposar als alumnes de l'escola que tinguessin graus de complexitat diferents, en concret cinc, amb relació a les diferents àrees de coneixement i dels materials montessorians (per exemple, amb la tauletes de cromatisme, les campanetes o les formes geomètriques). Vam destacar l'aspecte que, si bé en les àrees d'Infantil i de Coneixement del Medi ens podem guiar per l'observació, en l'àrea de Música no ens podem refiar de l'ajut visual i, per tant, el grau de complexitat encara és més elevat.

Per últim, vam proposar com a feina de treball fora de l'aula que triessin un material montessorià i elaboressin una activitat amb els cinc graus de complexitat que es van desenvolupar en la sessió conjunta.

2.4. Descripció de l'avaluació

L'avaluació està proposada a tres nivells: una avaluació amb el grup classe, a partir de la discussió i la valoració en gran grup de com han anat les sessions conjuntes; una avaluació de les quatre professores, en què es destaquin els aspectes més positius i els més negatius de tot el procés (previ/durant/posterior) i una avaluació que estarà donada pels treballs dels alumnes que proposem a partir de cadascuna de les activitats conjuntes. Pensem que aquesta triangulació ens donarà fiabilitat i validarà el procés d'aprenentatge.

De totes maneres, la millor sistematització a la qual aspirem arribar vindrà donada per l'elaboració de la planificació curricular a l'aula que serà el final de procés i que ens mostrarà el vertader grau d'assoliment dels objectius plantejats. La interdisciplinarietat de la planificació mostrarà el nivell d'aprenentatge no només dels continguts programats, sinó també de l'actitud dels estudiants davant aquesta proposta de treball en xarxa.

D'altra banda, el treball conjunt entre les diferents professores també serà motiu d'avaluació. Fins ara un dels aspectes que més s'ha destacat és com n'és d'interessant la fase prèvia de preparació de les activitats i el seu desenvolupament: la coordinació de la tasca passa per una fase prèvia d'afinitat pedagògica entre les professores i d'intercanvi d'experiències d'un mateix tema des de disciplines diferents. Pensem que serà molt útil des d'un punt de vista pedagògic i interdepartamental.

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

Aquests aspectes han quedat exposats en els apartats anteriors. Podem afegir, novament, els aspectes següents del procés d'ensenyament-aprenentatge:

- Tot i que el contingut de l'experimentació és el treball interdisciplinari, cal tenir en compte que no només es planteja com a contingut procedimental sinó també actitudinal, malgrat que el temps de desenvolupament de l'experimentació sigui limitat.

- El grup classe és un grup d'alumnes de diferents titulacions de Mestre (Educació Infantil, Educació Musical, Llengües Estrangeres i Educació Física), de matí de primer curs (M7).
- Les estratègies didàctiques actives que es pretenen portar a terme són el centre d'interès, com ja hem assenyalat anteriorment, i la investigació en el medi.
- A part dels materials curriculars pròpiament montessorians, pretenem utilitzar l'entorn com a material de treball, la lectura d'un article i la revisió de planificacions curriculars interdisciplinàries deductives.

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

- Els espais que s'utilitzaran seran l'aula de classe, l'entorn natural del Campus Mundet i l'aula especial amb material montessorià.
- Els temps de dedicació serà de dues hores per sessió, que és el temps destinat a la classe de Didàctica General i Atenció a la Diversitat.

3.3. Criteris i orientacions de caràcter relacional

Per poder desenvolupar aquesta experimentació és necessària la vinculació amb professorat d'altres departaments de la facultat.

3.4. Recursos

- Material montessorià per a infantil i primària

Títol de l'experimentació	Escola i animació sociocultural: una optativa per aprofundir en el treball en xarxa
Assignatura	Escola i Animació Sociocultural
Titulació	Mestre
Professors que imparteixen l'assignatura	Anna Planas
Universitat i facultat	Universitat de Girona, Facultat d'Educació i Psicologia

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- X Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- X Incorporar el territori en l'acció educadora i l'acció educadora en el territori.
- X Comprendre el dinamisme dels trets identitaris i les seves relacions en el territori de la institució educativa.
- X Desenvolupar un treball interdisciplinari i interprofessional en/sobre el conjunt del territori més enllà de la pròpia institució i/o àmbit en el qual es treballa.
- X Dissenyar, desenvolupar i avaluar projectes de treball integrat, d'acord amb diferents graus de complexitat i en sintonia amb la competència transversal de saber fer projectes.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

Sota el títol d'Escola i Animació Sociocultural (ASC), l'assignatura té com a objectius fomentar la reflexió teòrica i els plantejaments que fonamenten el treball educatiu des de la metodologia de l'ASC, conèixer i tenir una actitud crítica dels principals sectors, serveis, programes i projectes que treballen a partir de l'ASC, i conèixer i adquirir habilitats per aplicar l'ASC com a metodologia d'intervenció en el treball educatiu de l'escola.

Com a metodologia d'intervenció, l'ASC es caracteritza per treballar a partir de la participació dels membres de la comunitat, la proximitat territorial, el compromís i la coresponsabilitat, entre d'altres. Aquests elements fan que molts dels projectes, serveis i programes vinculats o que utilitzen l'ASC acabin promovent un veritable treball en xarxa.

El treball en xarxa, per tant, es veurà com a contingut (coneixements teòrics) i com a recurs metodològic (a partir, principalment, del treball cooperatiu, de manera que es tractarà l'adquisició de competències necessàries per a un treball en xarxa).

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

—Professors que han fet l'assignatura (Anna Planas i Pere Soler)

—Professionals de l'àmbit comunitari que impartiran sessions explicatives de la seva tasca dins l'horari de l'assignatura

—Professionals del món de l'educació als quals els alumnes hauran d'entrevistar per tal d'aportar informacions per al desenvolupament de les sessions i la realització dels treballs

2.2. Descripció dels continguts

Respecte als continguts, s'estudien i s'analitzen els següents aspectes vinculats al treball en xarxa:

—Reflexió entorn de conceptes fonamentals de l'ASC i el treball en xarxa: participació, responsabilitat, comunitat, treball en xarxa, etc. Reflexió dels conceptes teòrics i anàlisi de la seva aplicabilitat en l'àmbit educatiu.

—Disseny de projectes, passos i elements a tenir en compte per a l'elaboració de projectes, la realització i la fonamentació d'un projecte educatiu (en un context real) que impliqui diferents agents.

—Serveis i equipaments socioculturals municipals. Coneixement i descripció dels diferents serveis i recursos socioculturals dels municipis. Vinculació d'aquests serveis amb els centres educatius.

—Coneixement de projectes, plans i experiències que ajudin a l'arrelament de l'escola al territori. Ciutat educadora i projecte educatiu de ciutat, comunitats d'aprenentatge, centre de educatiu com a dinamitzador del territori, projectes educatius d'entorn, plans locals de joventut, plans estratègics de ciutat. Relació entre escola i mestres i entre serveis i professionals socioeducatius presents al territori.

—ASC com a recurs per a l'escola, estratègies i experiències de dinamització dins els centres educatius. Temps no formals d'educació.

—Tècniques i recursos de dinamització de grup: lideratge, creativitat, treball en grup, etc.

—Intervenció socioeducativa en el lleure infantil i juvenil.

—El mestre com a animador de la comunitat.

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

En referència als aspectes metodològics, per tal de treballar competències transversals vinculades al treball en xarxa s'utilitzen estratègies com treball cooperatiu, dinàmiques de grup, treball de grup, exposicions orals, visites a centres cívics, intercanvi d'experiències, etc. A continuació es detallen una mica més aquest tipus d'activitats.

—Diferents sessions de treball cooperatiu a partir de lectures que s'hauran donat prèviament als alumnes.

—Diferents sessions on es combinarà l'explicació teòrica per part de la professora amb dinàmiques de grup.

—Dues sessions d'intercanvi d'experiències de projectes d'ASC, a partir de la recerca que haurà fet cada estudiant.

—Tres sessions de dinàmiques de grup, coordinades per la professora, però amb l'aportació i la direcció d'una dinàmica per estudiant.

—Dues sessions amb professionals que treballen en l'àmbit comunitari: una de les sessions es farà en un centre cívic.

—Quatre sessions de presentació de projectes. El grup classe s'organitza amb grups de treball de tres o quatre estudiants cadascun. Cada grup té l'objectiu d'elaborar un projecte d'ASC. El treball en petit grup permet a l'estudiant ser partícip del seu propi aprenentatge a partir de la interacció amb la resta de membres del grup, amb els quals investiga, analitza i reelabora els coneixements que posteriorment haurà de saber transmetre. Així mateix, aquest format també permet que el mateix grup decideixi i aprofundeixi en els temes que li generen més interès. Les activitats que es deriven d'aquest treball en petit grup són:

- Elaboració d'un projecte que serà penjat a la pàgina web de l'assignatura.
- Organització i direcció d'una sessió de trenta minuts sobre el treball realitzat. Aquestes sessions són organitzades i preparades pels alumnes sota la tutorització de la professora. En aquestes, l'alumne esdevé font d'informació del coneixement, de manera que fa possible una visió dels coneixements més enllà de la que únicament pot aportar la professora i, per tant, enriqueix les possibilitats d'aprenentatge. La presentació dels projectes s'ha de fer a partir de **metodologies dinàmiques** i que impliquin activament la resta de l'alumnat (treballs en petit grup, debats, presentació de problemes, etc.). Per a l'organització de les sessions els alumnes poden disposar de diferents materials (càmera de vídeo, projector, vídeo, paper d'embalar, pintures, fotocòpies, etc.). Així mateix, també poden fer la sessió en diferents espais, de dins o fora de la facultat. La flexibilitat i la disposició material i espacial fomenten un gran dinamisme en les sessions i són un estímul de la creativitat per part de l'alumnat.

2.4. Descripció de l'avaluació

L'avaluació es farà a partir de tres treballs. Cada treball correspon a un terç de la nota final de l'assignatura.

1. Treball de grup (tres persones): disseny d'un projecte d'ASC pensat per desenvolupar a l'escola o en un altre context educatiu. El treball pot seguir l'esquema següent:
 - i. Contextualització del centre o servei
 - ii. Justificació de la intervenció o projecte - situació de partida
 - iii. Objectius
 - iv. Proposta d'activitat o procés a aplicar
 - v. Recursos necessaris
 - vi. Avaluació
 Cada grup presentarà el seu treball a la resta de companys/es. Abans de la presentació, cada grup haurà d'haver fet un mínim de tres tutories amb la professora.
2. Treball grupal de reflexió sobre el treball en xarxa: la reflexió s'haurà de basar en l'experiència d'alguna o algunes xarxes que coneguin.
3. Treball de reflexió individual sobre alguns dels continguts de l'assignatura.

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

A continuació es presenta una taula amb el calendari, els continguts i els aspectes metodològics previstos al llarg de l'assignatura.

Núm.	DATA	TEMA	CONTINGUTS	METODOLOGIA
1	18/02/08	1.1	Presentació del programa Inici del tema 1.1	- Explicació de la professora - Dinàmica de grup coneixement - Dinàmica de grup tema 1.1
2	19/02/08	1.1	Anàlisi del concepte ASC i de les paraules clau que li donen sentit Context d'emergència de l'ASC	- Explicació de la professora - Treball per grups
3	25/02/08	1.1	Context d'emergència de l'ASC i reptes que justifiquen l'existència de projectes d'ASC Propostes educatives a partir del segle XX [ENF (EF/EI)]	- Lectures prèvies dels alumnes. Treball cooperatiu - Reflexió grupal sobre com fonamentar educativament l'ASC
4	26/02/08	1.1	Antecedents i perspectives de l'ASC per a aquest segle Dimensió cultural, social i educativa de l'ASC	- Dinàmica de grup - perspectiva ASC
5	03/03/08	1.2	Projectes d'ASC	- A partir de la lectura d'articles, dinàmica per estructurar els passos dels projectes
6	04/03/08	1.2	Elaboració de projectes	- Dinàmica i explicació de la professora
7	10/03/08	2.2	Tècniques i dinàmiques de grup	- Tècniques de grup aportades per estudiants
8	11/03/08	2.2	Tècniques i dinàmiques de grup	- Tècniques i dinàmiques de grup aportades per estudiants
9	25/03/08	2.2	Tècniques i dinàmiques de grup	- Tècniques i dinàmiques de grup aportades per estudiants
10	31/03/08	1.2	Treball de grups de projecte	- Tutories a l'aula
11	01/04/08	1.3	Equipaments, serveis i programes d'ASC a una ciutat El treball en xarxa	- Dinàmica mural de serveis a una ciutat
10	07/04/08	1.3	Experiències de projectes d'ASC Reflexió sobre el treball en xarxa	- Intercanvi d'experiències sobre la recerca duta a terme pels alumnes
11	08/04/08	2.1	Possibilitats de l'escola com a servei sociocultural L'escola com a institució social, com a equipament comunitari	- Dinàmica a partir de la lectura d'articles
12	14/04/08	2.1	La dimensió social Escola arrelada al territori Ciutat Educadora Plans educatius d'entorn	- Treball cooperatiu

13	15/04/08	2.1	Comunitats d'aprenentatge	- Treball a partir d'un article
14	21/04/08	2.1	Propostes de ciutat educadora Funció cultural de l'escola	- Treball en grup: formació, creació i difusió cultural
15	22/04/08	2.1	La participació infantil	- Sessió professional d'àmbit educatiu i comunitari
16	28/04/08	2.3	El mestre com a animador de la comunitat	- Treball de grup
17	29/04/08		Visita a un centre cívic	- Visita a un centre
18	05/05/08	1.2	Presentació de treballs (tres grups)	- Sessió a càrrec dels estudiants
19	06/05/08	1.2	Presentació treballs (dos grups)	- Sessió a càrrec dels estudiants
20	12/05/08	1.2	Presentació treballs (tres grups)	- Sessió a càrrec dels estudiants
21	13/05/08	1.2	Presentació treballs (dos grups)	- Sessió a càrrec dels estudiants
22	19/05/08	2.3	ASC com a recurs educatiu a l'escola Els espais d'animació a l'escola	- Sessió a partir de lectures i treball cooperatiu
23	20/05/08		Avaluació de l'assignatura	

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

L'experiència es durà a terme dins l'horari de l'assignatura (dilluns de 17 a 19 h i dimarts de 17,30 a 19 h) i a partir del treball no presencial de l'alumnat (treballs de grup, recerca d'informació, lectures, etc.).

Malgrat que l'espai principal serà l'aula, algunes de les sessions es faran o bé en espais de l'entorn de la facultat (com, per exemple, el parc del Migdia per a les sessions de dinàmiques de grup) o bé en altres aules o espais d'aquesta segons les necessitats (sobretot en la presentació de projectes per part dels grups d'estudiants).

3.3. Criteris i orientacions de caràcter relacional

No es requereixen aspectes concrets ni específics per al desenvolupament de l'experiència. Com a màxim, seria necessari el pagament d'una o dues sessions que es faran amb professionals de l'àmbit comunitari.

3.4. Recursos

No consta

Títol de l'experimentació	El treball en xarxa com a contingut de treball i metodologia de recerca
Assignatura	Organització del Centre Escolar
Titulació	Mestres d'Infantil i Primària
Professors que imparteixen l'assignatura	Rosa Guitart Aced
Universitat i facultat	Universitat de Vic, Facultat d'Educació

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- X Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- X Incorporar el territori en l'acció educadora
- X Comprendre el dinamisme dels trets identitaris i les seves relacions en el territori de la institució educativa.
- X Conèixer el mapa de professionals i funcions professionals que desenvolupen la seva acció en un territori.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

En l'experimentació que es proposa s'arriba al treball en xarxa en la seva vessant de treball d'interrelacions de diferents agents i elements, com a condició necessària per poder experimentar, recercar, aprendre i treballar. Aquesta situació es deriva d'entendre qualsevol element o agent que intervé o que està relacionat amb l'educació —el coneixement, els centres, els entorns, els grups, les persones, les interrelacions, les pràctiques quotidianes, etc.— des d'un plantejament sistèmic i holístic, on les interrelacions entre els diferents elements o agents són les que ens proporcionen l'apropament a les diverses realitats i una comprensió més adequada a les seves característiques. No s'entén un centre, una situació, un coneixement, una persona, etc. si aquests no es posen amb relació als altres elements o agents que s'hi interrelacionen. Per tant, el treball interrelacionat és necessari per veure i entendre l'objecte d'estudi, de treball, d'anàlisi, etc. des de les diferents perspectives que l'interpreten, el caracteritzen o el condicionen.

A partir d'aquí, es proposa una experimentació dins l'assignatura d'Organització del Centre Escolar amb dos grups d'alumnat on el treball en xarxa és objecte d'estudi en si mateix (el contingut de l'assignatura), així com esdevé metodologia de treball en demanar el treball coordinat amb altres agents externs a la universitat com a condició necessària per adquirir coneixement.

Els objectius que es plantegen de cara a l'alumnat són:

- Conèixer què és el treball en xarxa aplicat a l'àmbit educatiu escolar.
- Cercar informació i adquirir coneixement sobre diferents agents que interrelacionen amb els centres escolars amb intencionalitats educatives.
- Utilitzar fonts d'informació i instruments de recerca i d'anàlisi basats en el treball col·laboratiu amb els diferents agents consultats.
- Construir coneixement a partir de fonts bibliogràfiques i de la interacció amb agents externs a la universitat.

- Reconèixer que el treball interdisciplinari i interprofessional, així com el treball col·laboratiu amb els agents amb els quals es té relació educativa, són la millor manera d'apropar-se, conèixer i treballar un coneixement, una realitat determinada. Adquirir habilitats per al treball en xarxa.

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

Alumnat de segon curs de Mestres d'Infantil i de Primària, professora de l'assignatura, entitats de l'entorn (municipi, moviment de renovació pedagògica, Federació MRP, centres educatius d'infantil i de primària, etc.), mestres i professionals diversos.

2.2. Descripció dels continguts

Els continguts comprenen els objectes d'estudi de l'experimentació, els processos de treball que s'utilitzaran i el posicionament personal i com a grup que es demana a l'alumnat per dur a terme el treball educatiu en xarxa (els continguts conceptuals poden canviar en funció dels interessos de l'alumnat i de l'elecció per part d'aquest de l'objecte d'estudi):

- El treball educatiu en xarxa
- FAPAC, AMPA
- Moviments de renovació pedagògica a Catalunya
- Districte únic d'ensenyament (el cas de Vic)
- Relacions entre municipi i escola
- Recerca bibliografia, observació, anàlisi i interrelació de dades
- Utilització de diferents fonts d'informació: bibliografia, observació, entrevista, qüestionari
- Treball col·laboratiu amb agents diversos
- Valoració i utilització del treball col·laboratiu com a forma d'investigació i de construcció de coneixement

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

El treball que es farà es planteja de la mateixa manera al dos grups d'alumnat que intervenen en l'experimentació.

Es proposa a l'alumnat la recerca d'informació de temes relacionats amb el temari d'Organització del Centre Escolar:

- Xarxes d'escoles
- Moviments de renovació pedagògica
- Municipi i escola
- Districte únic de matriculació
- El professorat. Característiques laborals i professionals
- Patrimoni històric de l'escola
- Relacions entre família i escola
- L'edifici escolar
- Plans d'acollida
- Organització d'aula

El treball s'ha de dur a terme en grups de quatre o cinc persones. Cal, per fer la cerca d'informació, anar a buscar fonts d'informació bibliogràfiques, així com entrevistar una persona especialista en el tema i obtenir informació i analitzar en quin estat està la temàtica escollida en una realitat concreta (escola, municipi,

moviment de renovació pedagògica, etc.). El procés concret de treball l'estipularà cada grup en funció de les característiques i necessitats del continguts que calgui cercar, així com de les possibilitats i els condicionaments que demanin els agents amb els quals s'ha de relacionar cada grup (persones concretes o entitats), amb el benentès de la necessitat que la recerca i l'anàlisi de l'objecte d'estudi passin per la relació i col·laboració amb agents externs.

El coneixement adquirit per cada grup de treball sobre la temàtica cercada serà transmès en exposició oral i en format escrit a la resta de companys de classe.

2.4. Descripció de l'avaluació

✓ Avaluació del projecte

S'obtindrà informació sobre:

- La interrelació de les diferents fonts i els diferents agents en el coneixement obtingut per l'alumnat.
- Les característiques de la col·laboració de l'alumnat amb els diferents agents externs tant pel que fa a rebre o donar informació com pel que fa a construir coneixement conjuntament.
- La valoració de l'alumnat sobre la necessitat i l'eficàcia del treball col·laboratiu amb els diferents agents.

La informació s'obtindrà a partir de:

- L'observació del procés de treball dels grups.
- La informació dels grups sobre les relacions establertes amb els diferents agents, manifestada en el procés de treball i en el treball escrit final.
- Les fonts d'informació bibliogràfiques consultades i dels coneixements aportats pels agents externs incorporats en el treball escrit de cada grup.

✓ Avaluació de l'alumnat:

Es duran a terme dues avaluacions

- Avaluació de procés a partir de tutoria i seguiment de la professora amb cada grup de treball en sessions de classe. S'observarà el plantejament proposat per cada grup, les fonts d'informació i el procés escollit, així com l'actitud del grup envers la recerca d'informació, d'agents i de coneixements externs. L'avaluació ha de servir a la professora per veure l'evolució del grup i els possibles replantejaments que calgui fer. També ha de servir a l'alumnat per conèixer si les accions plantejades individualment i com a grup són les adequades o si cal reorientar-les.
- Avaluació de resultats a partir d'una exposició a classe de la informació obtinguda i de la presentació d'un treball escrit al final de la recerca. S'observarà l'adequació de les fonts d'informació escollides, el treball realitzat sobre la informació obtinguda (rellevància del coneixement escollit, interrelació de les fonts, anàlisi del coneixement obtingut, etc.), el treball col·laboratiu dut a terme amb els agents consultats i l'autoavaluació manifestada pel grup sobre el seu procés d'aprenentatge.

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

L'experimentació es planteja dur-la a terme en petits grups de treball (quatre o cinc persones).

A l'inici del treball s'indica la necessitat d'entendre:

- El treball en grup com a treball en grup cooperatiu.
-
- El coneixement que cal cercar com quelcom obert on es necessita establir des de quines perspectives ens hi apropem.
- Les realitats com a diverses i el seu coneixement com la interrelació de diferents mirades.
- L'adquisició de coneixement a partir de la interrelació amb diferents agents.
- La construcció de coneixements com a interrelació de perspectives d'àmbits i agents diferents.
- Els agents de transmissió de coneixement més amplis que el professorat universitari (mestres, l'alumnat, etc.).

La recerca d'informació, per tant, demana, per un cantó, fonts discursives bibliogràfiques i, per l'altre, establir comunicació personal amb individus que coneguin la temàtica perquè orientin i informin els alumnes, així com visitar una realitat concreta (escola, ajuntament, moviment de renovació pedagògica, etc.) perquè informi de com es planteja la temàtica concreta i, en el cas que la temàtica ho demani, les relacions amb l'escola, amb la intencionalitat d'apropar-se al coneixement a partir del treball col·laboratiu amb els altres i de la concreció d'aquest coneixement en una realitat específica.

El procés de treball ha d'establir-lo cada grup a partir de les característiques del coneixement que cal recercar, així com de les situacions i necessitats que vagin apareixent en la relació amb els agents o centres amb qui s'hagi de col·laborar.

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

Hi haurà sessions de classe dedicades al treball en grup. En aquestes sessions la professora durà a terme seguiment i assessorament del treball que es fa. L'alumnat, per grups de treball, anirà prenent decisions i treballant amb la informació obtinguda. És un temps que l'alumnat pot aprofitar per treballar fora de l'aula segons el moment en què es trobi el procés de treball (recerca d'informació a la biblioteca, entrevista amb alguna persona, visita d'un centre, etc.).

Es compta també amb espais que apareixen dins l'horari de l'alumnat com a «Activitats complementàries» perquè el grup de treball pugui prendre decisions conjuntes, reelabori la informació o visiti persones o centres.

3.3. Criteris i orientacions de caràcter relacional

La relació que cal establir amb les persones, les institucions o els centres serà proposada pels grups de treball (amb orientació de la professora) i coneguda per la professora. El contacte amb aquests partirà del mateix grup de treball i serà plantejat com a voluntari per part de la persona, la institució o el centre que es consultarà. Es demanarà un treball col·laboratiu de traspàs d'informació i d'assessorament en la temàtica treballada i que, depenent del cas, podrà provocar accions diferents (l'observació presencial d'un centre, el traspàs de documentació sobre el contingut de treball, etc.).

En tot cas, demana reconeixement per part del grup de treball del coneixement del centre o de l'agent de contacte, així com intencionalitat per part del grup d'establir relació entre les informacions que ja es coneixen i les que traspassen els agents.

3.4. Recursos

No consta

Títol de l'experimentació	Educació i treball en xarxa en els petits municipis
Assignatura	Seminari d'Escola Rural
Titulació	Mestre
Professors que imparteixen l'assignatura	Joan Soler i Mata
Universitat i facultat	Universitat de Vic, Facultat d'Educació

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- X Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- X Incorporar el territori en l'acció educadora i l'acció educadora en el territori.
- X Conèixer el mapa de professionals i funcions professionals que desenvolupen la seva acció en un territori.
- X Desenvolupar un treball interdisciplinari i interprofessional en/sobre el conjunt del territori més enllà de la pròpia institució i/o àmbit en el qual es treballa.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

El Seminari d'Escola Rural és una assignatura que forma part del projecte de pràctiques a l'escola rural de la Facultat d'Educació. Està adreçada als estudiants de Mestre (segon i tercer curs) de totes les especialitats que volen fer les Pràctiques I o II en una escola rural.

Els objectius que es pretén assolir a través de l'assignatura Seminari de l'Escola Rural són:

1. Apropar els estudiants de Mestre a la realitat d'aquest model escolar a partir de l'anàlisi del context social i cultural, de l'estudi de l'estructura organitzativa d'aquestes escoles petites i del coneixement de la metodologia de treball a les aules.
2. Reflexionar sobre la situació actual i les perspectives de futur d'aquest tipus d'escoles.
3. Orientar les pràctiques que es facin en una escola rural i donar eines perquè l'estudiant pugui treballar com a mestre en una escola petita.
4. Fomentar l'intercanvi d'experiències entre els estudiants que hi participin.

En el programa del curs 2007-2008, s'han introduït continguts relacionats amb l'estudi de les relacions de l'escola i l'entorn i amb les implicacions entre educació i territori en els petits municipis, amb la intenció de vincular el seminari amb un projecte sobre «Educació i territori en els petits municipis» que es coordina des de la Facultat d'Educació.

L'experimentació que es portarà a terme dins d'aquesta assignatura en el marc del projecte TRAMA té una vessant doble: l'estudi i anàlisi del treball en xarxa com a contingut i la pràctica del treball en xarxa com a metodologia.

Els objectius que es pretén assolir amb relació al treball en xarxa són:

- Conèixer i analitzar les relacions de l'escola i el territori en l'àmbit dels petits municipis.
- Cercar informació i conèixer el treball i el perfil professional dels agents i les persones implicades en la tasca educativa d'un territori.
- Conèixer i analitzar experiències socioeducatives de treball en xarxa que es porten a terme en petits municipis.
- Desenvolupar estratègies de treball col·laboratiu i interdisciplinari.

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

Els agents implicats en el desenvolupament de l'experimentació són:

- Professor de l'assignatura
- Professorat tutor de les pràctiques
- Estudiants del Seminari d'Escola Rural
- Equip de mestres de la ZER Solsonès
- Mestres i professionals de l'àmbit social i educatiu del Lluçanès i el Moianès
- Escoles rurals de pràctiques
- Altres persones vinculades amb els territoris estudiats: alcaldes i regidors d'ajuntaments, pares i mares, membres de grups i entitats, etc.

2.2. Descripció dels continguts

Els continguts de l'assignatura s'estructuren en els temes següents:

1. El medi rural a la Catalunya actual. Les transformacions socials i econòmiques del món rural. Anàlisi de l'entorn sociocultural. **Les funcions de l'escola en el medi rural i en els municipis petits.**
2. L'evolució i la situació actual de l'escola rural a Catalunya: de la llei de 1970 a la LOGSE i el canvi de segle. L'escola rural en els nous projectes de legislació educativa. L'organització de les escoles rurals. **Les zones escolars rurals.** Els agrupaments. Altres models d'organització de les escoles petites a Espanya i Europa.
3. La planificació del treball didàctic a l'escola rural. La diversitat d'edats i nivells a l'aula. Àrees d'ensenyament i programacions. Els alumnes i el procés d'aprenentatge. L'autonomia personal.
4. La vida quotidiana a l'escola rural. Organització i distribució de l'espai i el temps. Els recursos didàctics. Algunes experiències didàctiques innovadores. Les tecnologies de la informació i la comunicació a l'escola rural.
5. Els mestres d'escola rural. **Les funcions del mestre en una escola petita. El treball en equip.** Les necessitats de formació inicial i permanent dels mestres d'escola rural. **El moviment dels mestres d'escola rural: el Secretariat.**
6. L'escola rural del segle XXI. Els reptes i les perspectives de futur. **L'educació i el territori en els petits municipis.**

(Nota: s'han remarcat en negreta els continguts més relacionats amb el treball en xarxa)

Els continguts treballats amb relació a l'experimentació són:

- L'educació en el territori. Les relacions de l'escola en el petit municipi. Els agents implicats en la tasca educativa.
- El treball en xarxa i els projectes de desenvolupament comunitari.
- La zona escolar rural: treball en xarxa?
- La xarxa educativa rural a Catalunya: el paper del Secretariat d'Escola Rural de Catalunya.
- Experiències de treball en xarxa en l'àmbit rural (o de petits municipis): la comunitat d'aprenentatge a la ZER Moianès; Borredà, poble educador; Una xarxa de biblioteques i escoles al Lluçanès.

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

El seminari s'organitza a partir de sessions de treball conjunt amb tot el grup d'estudiants i en tutories individuals i/o grupals per al seguiment o l'orientació de l'estudi. Les estratègies metodològiques són:

- Lectures prèvies d'articles i textos organitzats en dossier sobre els temes del programa
- Explicacions i col·loquis sobre els temes
- Comentari d'imatges i documents visuals
- Ponències i col·loquis amb mestres i professionals convidats a les sessions

Durant el seminari, el grup ha de fer un treball col·lectiu de forma cooperativa que consisteix en el disseny i l'elaboració d'un dossier monogràfic sobre el tema «L'educació en els petits municipis». El grup d'estudiants s'ha de repartir les diferents tasques per obtenir el producte final: elecció dels temes que s'han de tractar, redacció dels articles, recerca de les fonts d'informació, il·lustracions, compaginació, etc. De forma alternativa, el treball es farà col·lectivament o en grups més petits (de tres o quatre persones), segons les tasques que calgui fer.

El seminari també comprèn una estada de dos dies a la comarca del Solsonès amb l'objectiu de conèixer el territori de forma directa, apropar-se i veure el treball que es du a terme a les escoles rurals de la comarca (ZER Solsonès), compartir un col·loqui amb mestres i altres professionals vinculats a la tasca educativa, etc.

Durant les pràctiques que es faran posteriorment a les sessions del seminari, es proposarà als estudiants que estudiïn i analitzin les relacions de l'escola amb la comunitat i el territori i que desenvolupin un projecte de treball que serveixi per integrar escola i territori.

2.4. Descripció de l'avaluació

I. AVALUACIÓ DELS ESTUDIANTS

L'avaluació del Seminari preveu:

- a) Avaluació del procés
- b) Avaluació de resultats

a) Avaluació de procés

- Activitats de classe: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); col·loquis en petit grup; debats col·lectius, etc. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del desenvolupament de l'assignatura.
- Tutories individuals i/o en petit grup sobre el contingut i les activitats de l'assignatura i sobre l'elaboració dels treballs escrits.

b) Avaluació de resultats

L'avaluació positiva del seminari requereix l'assistència i la participació activa a les sessions de classe, l'estada de dos dies amb la visita a les escoles i la participació a les Jornades d'Escola Rural.

S'avaluaran aquests tres elements:

—**Activitats del Seminari:** assistència, lectures i comentaris de textos i altres documents escrits o visuals, activitats de les sessions de treball (individual o en grup), visites d'escoles rurals i jornades.

—**Article** de quatre o cinc pàgines sobre el tema «L'educació en els petits municipis». Es tracta d'una activitat en petit grup (dues o tres persones).

—**Comunicació escrita** (de dues o tres pàgines) a les Jornades d'Escola Rural. Assistència, participació i exposició oral de la comunicació a les Jornades. Es tracta d'una activitat que podrà fer-se individualment o en grup.

II. AVALUACIÓ DEL PROJECTE

L'avaluació del projecte i, per tant, de l'assoliment dels objectius explicitats en el disseny de l'experimentació es farà d'acord amb el document marc d'avaluació del projecte TRAMA.

De forma específica s'utilitzaran les estratègies següents:

—Observació del treball col·lectiu que realitzaran els estudiants del Seminari.

—Entrevistes d'avaluació amb els estudiants amb relació als elements que defineixen el treball en xarxa.

—Entrevistes amb mestres i professionals que intervenen a l'escola rural per definir possibilitats de treball en xarxa.

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

METODOLOGIA

El seminari consta, durant el primer quadrimestre del curs, de diverses sessions de classe i de treball dirigit d'una hora i mitja de durada, una estada de dos dies a una zona escolar rural per visitar escoles i, durant el segon quadrimestre, de l'assistència a les Jornades d'Escola Rural.

Les diferents activitats de l'assignatura es desenvoluparan en:

a) Sessions de classe: les sessions constaran d'explicacions, lectura i comentari d'articles, textos i altres documents, projecció de vídeos i diapositives. Les explicacions aniran a càrrec del professor de l'assignatura i de mestres d'escola rural.

b) Sessions de treball dirigit: activitats pràctiques individuals, treballs en petits grups i col·loquis. També es destinaran a orientar i fer el seguiment del treball sobre el mestre i l'escola rural escollida. Les sessions de treball dirigit es completaran amb l'estada i la visita a les escoles rurals d'una comarca catalana i amb la participació a les Jornades d'Escola Rural que s'organitzen anualment i de forma conjunta amb les altres universitats catalanes.

b) Sessions de tutoria i consulta: són una part important de les activitats de l'assignatura. És obligatori assistir a les tutories que es convoquin per al seguiment dels treballs de curs (orientacions sobre bibliografia, dubtes sobre el guió o l'estructura del treball, etc.) i per a la valoració i orientació de les activitats de l'assignatura.

El pla de treball serà l'instrument que serveixi de guia per planificar les activitats i l'estudi que l'alumne haurà de dur a terme en el marc de l'assignatura. Aquesta planificació i distribució del temps es donarà a l'inici del curs i s'hi concretaran les diverses activitats de l'assignatura.

L'horari setmanal de classes de l'assignatura durant el primer quadrimestre es distribuirà de la forma següent:

- a) Primera sessió (dilluns, de 15 a 16.30 h): sessions de classe i de treball dirigit.
- b) Segona sessió (dijous, de 15 a 16 h): sessió dedicada a la tutoria individual o en grup.

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

Aspectes de caràcter organitzatiu (espais, temps, diners, etc.) que es necessiten i que cal tenir en compte per poder desenvolupar l'experimentació.

El Seminari d'Escola Rural està vinculat a les pràctiques de la titulació de Mestre. Per aquest motiu s'estableix una seqüència que és imprescindible per a l'experimentació i, de forma àmplia, per a l'assoliment dels objectius del projecte de pràctiques a l'escola rural:

- De setembre a desembre: sessions del seminari de caràcter presencial i tutories.
- De gener a febrer: pràctiques a l'escola rural (desenvolupament d'un projecte i elaboració de la comunicació a les Jornades).
- Març o abril: Jornades d'Escola Rural per a estudiants de Mestre de les universitats catalanes.
- Maig: avaluació final.

3.3. Criteris i orientacions de caràcter relacional

L'experiència acumulada durant els onze anys de funcionament del Seminari d'Escola Rural permet disposar d'un ventall prou ampli de persones, agents i escoles rurals que constitueixen la «xarxa» bàsica sobre la qual es treballa en el marc de l'assignatura. Aquesta base, juntament amb la coincidència temporal amb el desenvolupament d'un projecte de recerca i d'intervenció socioeducativa en el territori, «Educació i territori en els petits municipis», a partir d'un conveni de la Universitat de Vic amb l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona, i també amb la realització d'un assessorament en les zones escolars rurals del Berguedà i del Moianès, ens ha permès disposar d'una xarxa relacional suficient per afrontar els objectius de l'experimentació i, sobretot, de les persones i els agents necessaris disposats a col·laborar amb el projecte.

Cal tenir en compte que, des de fa onze anys, el Seminari d'Escola Rural i el projecte de Pràctiques a l'Escola Rural són un «projecte» de facultat amb un «lloc» dins el desenvolupament del pla d'estudis de Mestre. Aquest fet facilita l'assoliment dels objectius que es plantegen.

3.4. Recursos

Bibliografia bàsica

ALDOMÀ, I. (1999). *La crisi de la Catalunya rural*. Lleida: Pagès Editors.

BERLANGA, S. (2003). *Educación en el medio rural: Análisis, perspectivas y propuestas*. Saragossa: Mira Editores.

BOIX, R. (1995). *Estrategias y recursos didácticos en la escuela rural*. Barcelona: ICE / Graó.

BOIX, R. (coord.) (2004). *La escuela rural: Funcionamiento y necesidades*. Madrid: CissPraxis.

CORCHÓN, E. (2000). *La escuela rural: Pasado, presente y perspectivas de futuro*. Barcelona: Oikos-Tau.

DIVERSOS AUTORS (1998). *Trabajar en la escuela rural*. Madrid: Federación de Movimientos de Renovación Pedagógica.

FEU, J. (1998). «La transformació del món rural: El sentit de 'l'escola rural' en un món que es desruralitza», a *Temps d'Educació*, núm. 20: 287-313.

HERNÁNDEZ DÍAZ, J. M. (2000). «La escuela rural en la España del siglo XX», a *Revista de Educación*, núm. extraordinari: 113-136.

SUBIRATS, M. (1983). *L'escola rural a Catalunya*. Barcelona: Ed. 62 / Rosa Sensat.

Bibliografia complementària

CARMENA, J. i REGIDOR, J. G. (1985). *La escuela en el medio rural*. Madrid: MEC.

FEU, J. (1999-2000). «Polítiques educatives a l'entorn de l'escola rural», a *Educació i Història*, núm. 4: 110-133.

GARCÍA SANZ, B. (1997). *La sociedad rural ante el siglo XXI*. Madrid: Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación.

ORTEGA, M. A. (1995). *La parienta pobre: Significante y significados de la Escuela Rural*. Madrid: MEC/ CIDE.

Revistes

Aula de Innovación Educativa, núm. 77. Desembre, 1998. Dossier «La escuela en el medio rural».

Aula de Innovación Educativa, núm. 149. Febrer, 2006. Monogràfic «La escuela rural en una sociedad plural».

Cuadernos de Pedagogía, núm. 247. Maig, 1997. Tema del mes «Escuelas Rurales».

Guix, núm. 230. Desembre, 1996. Monogràfic «Escola rural: Espai de canvi educatiu».

Guix, núm. 322. Febrer, 2006. Monografia «L'escola rural a Catalunya, avui».

Perspectiva Escolar, núm. 233. Març, 1999. Monogràfic «L'escola rural».

Videografia

Adieu, Barbiana (Reportatge sobre la tasca educativa de l'escola de Barbiana i les relacions que establia amb l'entorn)

Philibert, N. (2002). *Être et avoir*. França.

Webgrafia

Secretariat d'Escola Rural de Catalunya
Zona escolar rural el Moianès
Zona escolar rural Solsonès

Títol de l'experimentació	La sociologia de l'educació com a marc per al desenvolupament de competències de treball en xarxa
Assignatura	Sociologia de l'Educació
Titulació	Mestres d'Educació Física i d'Educació Infantil
Professors que imparteixen l'assignatura	Isabel Carrillo
Universitat i facultat	Universitat de Vic, Facultat d'Educació

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- X Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- X Incorporar el territori en l'acció educadora i l'acció educadora en el territori.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

En el marc de l'assignatura de Sociologia de l'Educació es planteja la necessitat d'establir relacions amb la realitat educativa del context pròxim, amb la finalitat d'obrir espais **de col·laboració formativa** entre mestres, educadores i educadors d'altres centres, i estudiants de Magisteri.

La realització des del marc de l'assignatura de Microestudis Sociològics sobre la realitat social educativa ha de permetre contextualitzar significativament els continguts de sociologia i **construir coneixements més complexos** sobre la realitat.

Alhora, aquests estudis han d'estar consensuats i han de ser d'interès per als centres per tal d'assolir un **objectiu comú i compartit** amb el qual s'afavoreixi el procés de coneixement de la realitat educativa tant per part del grup d'estudiants com per part de l'equip de mestres o educadores i educadors que hi participin.

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

Professora de l'assignatura de Sociologia de l'Educació
Estudiants de tercer de Mestres d'Educació Infantil
Centres educatius de la comarca d'Osona

2.2. Descripció dels continguts

L'experiència estructura els continguts en el marc de l'assignatura de Sociologia de l'Educació. Globalment es poden delimitar els eixos temàtics següents:

- a) Diversitat i igualtat d'oportunitats: educar en la igualtat en i des de la diferència.
- b) Educació en valors: educar per una ciutadania inclusiva.

Respecte al grup d'estudiants de mestres:

- Aproximació a la realitat educativa —continguts relacionats amb els eixos temàtics— des d'una perspectiva sociològica.

- Aplicació de metodologies sociològiques d'observació, descripció i interpretació de la realitat.
- Explicació de la realitat objecte d'estudi amb relació a marcs teòrics.
- Col·laboració amb la realitat educativa.

Respecte a mestres i educadores i educadors:

- Col·laboració en la formació de mestres a través dels estudis que fan els grups i a través de la seva participació a les aules universitàries.
- Definició de centres d'interès per a la realitat pràctica vinculats amb els eixos temàtics.
- Reflexió i anàlisi de la realitat educativa a partir de l'estudi realitzat per estudiants.

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

a) Desenvolupament dels estudis sociològics

1. Contacte amb els centres educatius, plantejament de la col·laboració i els acords respecte als temes d'interès —vinculats amb els eixos temàtics— objecte d'estudi sociològic per part dels estudiants de mestres.
2. Presentació al grup d'estudiants de mestres del treball que cal fer. Distribució dels grups per centres.
3. Primer contacte dels grups amb els centres per acordar el procés que cal seguir en la recollida d'informació i en la devolució de l'estudi elaborat.
4. Tutoria de grups per orientar i valorar el procés de consulta de fonts d'informació relacionades amb el tema objecte d'estudi, i de la proposta d'instruments de recollida d'informació.
5. Segon contacte o contactes dels grups amb els centres per recollir la informació.
6. Anàlisi de la informació i elaboració de l'informe aplicant el marc teòric.
7. Lliurament dels informes als centres.
8. Entrevista amb les i els professionals dels centres per valorar el procés i l'informe i establir línies de col·laboració futures.

b) Col·laboració de mestres i educadores i educadors en la docència universitària

1. En el contacte amb els centres es consensuarà també la col·laboració en les classes de Sociologia de l'Educació per tal d'explicar com és la pràctica educativa amb relació a un dels eixos temàtics.
2. En les entrevistes finals es valorarà també la col·laboració en l'assignatura de Sociologia.

2.4. Descripció de l'avaluació

a) Avaluació dels estudiants

Procés/resultat (adequació del treball als acords establerts amb el centre)

Tutories (recerca de bibliografia, disseny, instruments de recollida d'informació)

Informe (anàlisi interpretativa de la realitat estudiada i explicacions d'acord amb el marc teòric)

b) Avaluació dels centres: entrevistes per valorar conjuntament els informes i la seva utilitat, així com la col·laboració en l'assignatura de Sociologia.

c) Avaluació de l'experiència de treball en xarxa a partir de registres durant el procés i propostes.

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

Aspectes de caràcter didàctic: vegeu l'apartat 2.3.

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

Curs 2007-2008:

1) Primera fase experimental amb estudiants de tercer de Mestres d'Educació Física.

2) Segona fase, a partir de les observacions de la primera fase, on es desenvoluparà l'experiència amb estudiants de tercer de Mestres d'Educació Infantil.

3.3 Criteris i orientacions de caràcter relacional

—Establir una xarxa de centres i proposta de conveni de col·laboració.

—Reconeixement de la col·laboració en el projecte tant a estudiants com a mestres i educadores i educadors.

3.5. Recursos

Globalment, els recursos s'aniran delimitant en el procés de desenvolupament de l'experiència.

Títol de l'experimentació	Experimentació sobre treball en xarxa i educació intercultural
Assignatura	Educació Intercultural
Titulació	Mestres d'Educació Infantil i de Primària
Professors que imparteixen l'assignatura	Xavier Besalú
Universitat i facultat	Universitat de Girona, Facultat d'Educació i Psicologia

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- +Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- +Comprendre el dinamisme dels trets identitaris i les seves relacions en el territori de la institució educativa.
- +Conèixer el mapa de professionals i funcions professionals que desenvolupen la seva acció en un territori.
- +Desenvolupar un treball interdisciplinari i interprofessional en/sobre el conjunt del territori més enllà de la pròpia institució i/o àmbit en el qual es treballa.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

Es tracta d'un curs d'iniciació a l'educació intercultural, adreçat a futurs mestres d'Educació Infantil i Primària.

Els objectius més rellevants són els següents:

- Fer-se conscient de les creences, els prejudicis i les actituds pròpies envers la diversitat cultural.
- Conèixer el fenomen migratori i apropar-se a la problemàtica política, social, econòmica i cultural de les persones immigrades.
- Preparar-se per intervenir de manera coherent i eficaç en una pràctica educativa intercultural.
- Conèixer els projectes i programes d'educació intercultural que es desenvolupen actualment a Catalunya.

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

Professor de l'assignatura

Professionals i experts que treballen tant en l'àmbit social com en l'àmbit escolar

Entitats i associacions que treballen en aquest camp (Sergi, GRAMC, Càritas, Creu Roja, etc.)

Poblacions que compten amb plans educatius d'entorn i centres que compten amb aules d'acollida

Persones d'origen estranger (entrevista)

2.2. Descripció dels continguts

—Migracions

—Cultura i identitat

- Diversitat cultural i racisme
- Fer educació intercultural des de l'educació en valors, el projecte educatiu i les estratègies pedagògiques
- El Pla per a la llengua i la cohesió social: aules d'acollida, centres acollidors, plans educatius d'entorn
- El Pla de ciutadania i immigració: àmbits i programes

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

L'estratègia bàsica és el diàleg i la discussió argumentats en les sessions presencials.

El punt de partida és un dossier de textos. Cada text es presenta per part del professor, es deixen uns dies perquè els estudiants en facin una lectura individual i reposada i després es treballa.

Són importants les dinàmiques, els jocs i els recursos que s'utilitzen en funció dels temes treballats, tots pensats per poder-ne fer una traducció en entorns educatius.

A part, hi ha unes feines que es van fent al llarg del curs: cada setmana, un estudiant selecciona una notícia d'actualitat relacionada amb l'assignatura, la presenta a classe i promou el debat al seu entorn. Cada estudiant, a més, ha de llegir un llibre d'una àmplia bibliografia aportada: després en parlaran en petit comitè amb el professor i els altres estudiants que han llegit el mateix llibre i finalment seleccionaran algunes idees clau per aportar-les al conjunt de la classe. També, en petit grup, han de fer una entrevista (preparada a classe) amb una persona d'origen estranger. Finalment hauran de connectar amb un centre educatiu i amb un entorn on s'estigui duent a terme una pla educatiu d'entorn per conèixer-ne l'abast i el funcionament.

2.4. Descripció de l'avaluació

L'avaluació és diferent per als que poden assistir regularment a classe i per als que no. Per als primers, els elements que cal tenir presents són els següents:

- L'assistència i participació.
- La realització de les tasques encomanades.
- L'elaboració d'un dossier final que aplegui totes les feines, els recursos i els jocs realitzats, amb una reflexió personal final sobre els aprenentatges fets al llarg del curs.

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

No consta

3.3. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

No consta

3.4. Criteris i orientacions de caràcter relacional

No consta

3.5. Recursos

No consta

Títol de l'experimentació	Llegir i escriure amb TIC
Assignatura	Metacampus
Titulació	
Professors que imparteixen l'assignatura	Àngels Prat i Núria Vilà
Universitat i facultat	Universitat Autònoma de Barcelona

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

No consta

1.2. Breu descripció de l'experimentació

Una bona pràctica és aquella que implica i motiva tant l'estudiant com el professor. Per a això, cal que sigui innovadora en els continguts o en la manera de dur-la a la pràctica. Una bona pràctica és la que permet treballar en interacció amb els altres, però també la que obre camins perquè pugui avançar en autonomia. Finalment, tota bona pràctica no pot oblidar l'objectiu final dels estudis: preparar bons professionals conscients que la formació ha de durar al llarg de tota la vida.

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

En el cas dels mestres, l'agent bàsic és l'escola. En el meu cas —una assignatura virtual—, Internet, amb totes les recerques i relacions que facilita.

2.2. Descripció dels continguts

Elaborar un projecte per a un curs de primària en què l'instrument bàsic siguin les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). Es tracta que intentin integrar en aquest projecte tot tipus de llenguatges multimèdia i que parteixin del currículum de qualsevol de les àrees curriculars.

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

Com que és una assignatura virtual, bàsicament fem ús de les eines del Campus Virtual. Farem també algunes classes presencials per comentar la utilitat d'alguns programaris. El debat i la interacció es durà a terme al fòrum. Farem tutories personalitzades.

2.4. Descripció de l'avaluació

Hi ha una part de lectures de formació personal i d'anàlisi de webs i portals educatius que tots els estudiants han de fer.

Es valoraran les aportacions fetes al fòrum, especialment les que han comportat més treball personal per part dels estudiants.

Cada estudiant ha de presentar al grup el seu projecte (farem sessions presencials).

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

No consta

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

No consta

3.3. Criteris i orientacions de caràcter relacional

No consta

3.4. Recursos

No consta

Títol de l'experimentació	La relació entre l'ensenyament secundari i la universitat a través dels alumnes de CAP
Assignatura	Didàctica de les Ciències Naturals
Titulació	Assignatura de Campus per a llicenciats en Ciències
Professors que imparteixen l'assignatura	Anna Marbà
Universitat i facultat	Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat d'Educació

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- Dissenyar, desenvolupar i avaluar projectes de treball integrat, d'acord amb diferents graus de complexitat i en sintonia amb la competència transversal de saber fer projectes.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

L'objectiu és unificar els criteris per dissenyar, implementar i avaluar una unitat didàctica entre el professorat responsable de la part teòrica de l'assignatura i el de la part pràctica per tal de millorar-ne i facilitar-ne el disseny, la implementació i l'avaluació als nostres alumnes.

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

Professorat responsable de la part teòrica de l'assignatura i professorat dels centres de pràctiques.

2.2. Descripció dels continguts

Conceptes, procediments i actituds relacionats amb la unitat didàctica proposada (el món dels microorganismes per a primer d'ESO i microorganismes i salut a tercer d'ESO)

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

En un primer moment es va proposar al professorat dels centres de pràctiques unificar la unitat didàctica que havia de dissenyar l'alumnat del CAP. Se'ls van donar cinc unitats didàctiques diferents per a primer i tercer (cursos on es treballen bàsicament la biologia i la geologia). Els criteris per seleccionar les unitats didàctiques treballades van ser discutits per professores del Departament de Didàctica de les Ciències Experimentals (Pilar Garcia, Anna Marbà, Montserrat Roca i Neus Sanmartí). Un cop escollides, es va demanar al professorat del centre de secundària que aportessin informació sobre com les treballaven i per què i que ho discutissin en grup. A partir de les seves aportacions es van anar configurant les idees clau, els conceptes, els procediments i les actituds que s'hi relacionaven. Des de la part de la didàctica, ens vam encarregar de reformular i proposar noves idees, discutir alguna de les pràctiques, etc. Finalment, van perfilar quins serien els objectius d'aprenentatge que volíem que els alumnes del CAP treballassin amb els de secundària.

2.4. Descripció de l'avaluació

No hem avaluat el canvi de manera exhaustiva, però la qualitat de les unitats didàctiques dissenyades pels nostres alumnes ha millorat considerablement (aquesta visió la compartim tant el professorat dels centres de pràctiques com jo mateixa).

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

En aquest cas, l'experimentació era amb el professorat del centres de pràctiques i per tant no tenim desenvolupades aquestes parts.

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

No consta

3.3. Criteris i orientacions de caràcter relacional

No consta

3.4. Recursos

No consta

Títol de l'experimentació	Plans educatius d'entorn i plantejaments institucionals de centre
Assignatura	Organització del Centre Escolar
Titulació	Mestre
Professors que imparteixen l'assignatura	M. Glòria Peret Llovera
Universitat i facultat	Universitat de Lleida, Facultat de Ciències de l'Educació.

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- X Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- X Incorporar el territori en l'acció educadora i l'acció educadora en el territori.
- X Comprendre el dinamisme dels trets identitaris i les seves relacions en el territori de la institució educativa.
- X Conèixer el mapa de professionals i funcions professionals que desenvolupen la seva acció en un territori.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

La finalitat de l'experiència és que l'alumnat que cursa l'assignatura d'Organització Escolar, durant el segon curs de la diplomatura de Mestre, conegui què són els Plans educatius d'entorn i la seva vinculació amb els plantejaments institucionals del centre educatiu, en general, i amb el Pla educatiu de centre on cursen les pràctiques, en particular, mitjançant un treball de camp que cal fer en el barri de Pardinyes de Lleida.

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

Professora de l'assignatura, CRAE, CEIP Riu Segre i CEIP Pardinyes, IES Josep Lladonosa, Escola Bressol Municipal Pardinyes, AMPA dels centres educatius del barri, Institut Municipal d'Educació, Inspecció Educativa i ORVEPARD.

2.2. Descripció dels continguts

Pla educatiu d'entorn (PEE). Finalitat
Pla educatiu d'entorn del barri de Pardinyes de Lleida

- Característiques
- Agents implicats
- Estructura
- Organització. Treball en xarxa
- Accions que desenvolupa

El context que defineix el barri. Trets d'identitat

Pla educatiu del CRAE

El PEC dels centres educatius del barri. Trets d'identitat. Objectius

Relació entre els objectius del CRAE i el Pla educatiu d'entorn

El treball en xarxa dels diferents agents educatius

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

- **Treball a l'aula. Classe magistral i treball en grup**
 - o Explicació i justificació dels documents que constitueixen els Plantejaments institucionals de centre i, en concret, el Projecte educatiu de centre (PEC).
 - o Estudi comparatiu dels PEC dels centres educatius del barri de Pardinyes.
 - o Anàlisi de les finalitats i els objectius del Pla educatiu d'entorn del barri.
 - o Elaboració de pautes per a la recollida de dades que aportin informació per al coneixement de l'entorn.
 - o Preparació de les entrevistes.
 - o Posada en comú de les informacions obtingudes i de les reflexions generades.
- **Treball de camp**
 - o Visita als centres educatius del barri. Entrevista amb la direcció i amb el/la president/a de l'AMPA.
 - o Visita al centre cívic del barri. Entrevista amb el president de l'Associació de Veïns (ORVEPARD).
 - o Entrevista amb la regidora d'Educació.
 - o Entrevista amb l'inspector de la Delegació Territorial d'Educació, responsable del Pla d'entorn.
 - o Disseny, implementació i avaluació d'un PEC.
- **Elaboració d'informes**
 - o Redacció d'un informe sobre el treball realitzat (descripció i reflexió sobre el treball en xarxa observat mitjançant l'estudi del Pla d'entorn del barri de Pardinyes).
 - o Propostes d'intervenció.

2.4. Descripció de l'avaluació

Es valorarà:

- L'assistència a les sessions presencials i a les tutories
- La participació activa en les sessions presencials
- La implicació en l'elaboració de materials
- La participació en el treball de camp
- El PEC elaborat
- L'informe final

En conjunt, la nota d'aquest treball pràctic suposarà el 40% de la nota final de l'assignatura.

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

- Facilitar a l'alumnat la documentació que fonamenta els marcs teòrics del PEE i dels plantejaments institucionals de centre.
- Elaboració conjunta (professor/a i alumnes) de criteris i pautes d'observació de l'entorn.
- Elaboració de guions per a les entrevistes per part dels alumnes.
- Recerca d'informació per part de l'alumnat.
- Pautes per a la redacció de l'informe final.

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

Sessions generals de presentació, informació i posada en comú.
Treball d'equip i delimitació clara de responsabilitats individuals.
Treball en petits grups estables (de tres a sis persones) a l'aula i per al treball de camp.

3.3. Criteris i orientacions de caràcter relacional

Contacte previ (personal o per carta) dels professors de l'assignatura amb agents educatius implicats, per exposar-los les finalitats de l'experiència i demanar la seva col·laboració.

Carta de presentació per als alumnes.

Coordinació amb la professora de la facultat responsable del projecte.

3.4. Recursos

ALSINET, J.; RIBA, C. ; RIBERA, M. i SUBIRATS, J. (coord.) (2003). *Més enllà de l'escola: Transformacions socials i noves dinàmiques educatives i professionals*. Col. Polítiques, núm. 37. Barcelona: Editorial Mediterrània, SL / Fundació Jaume Bofill.

FERNÁNDEZ ENGUITA, M. i GUTIÉRREZ SASTRE, M. (coord.) (2005). *Organización escolar, profesión docente y entorno comunitario*. Col. Sociedad, Cultura y Educación. Madrid: Ediciones AKAL / Universidad Internacional de Andalucía.

MERINO, A. i PLANA, J. (coord.) (2007). *La ciudad educa: Aportaciones para una política educativa local*. Barcelona: Ediciones del Serbal.

SUBIRATS, J. i ALABAIGÉS, B. (coord.) (2006). *Educació i comunitat*. Col. Finestra Oberta, núm. 48. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

SUBIRATS, J. (). *Escola i entorn*. Article policopiat. Barcelona: IGOP-UAB.

AUTORS DIVERSOS (2002). «L'escola i la ciutat, una complicitat per l'educació», a *Perspectiva Escolar*, núm. monogràfic.

Webgrafia

www.gencat.eduacio

www.paeria.es/ime

Pàgines web dels centres educatius del barri de Pardiniyes

Títol	L'educació més enllà de l'escola
Assignatura	L'educació més enllà de l'escola (optativa)
Titulació	Magisteri (totes les especialitats)
Professorat implicat	Mireia Civís i Zaragoza
Facultat	FPCEE Blanquerna (URL)

DISSENY DE L'EXPERIÈNCIA	
Objectius	—Identificar i reconèixer la diversitat d'agents i espais socioeducatius existent. —Descobrir i reconèixer el valor de la coresponsabilitat educativa en l'acte d'educar. —Entendre el valor del treball en xarxa en l'exercici de la professió. —Valorar la importància de la relació entre l'escola i l'entorn. —Desenvolupar una perspectiva de la professió en el marc d'una comunitat educadora.
Procediment	El treball en xarxa s'abordarà des de cadascun dels punts del temari. Concretament: —T.1 El paradigma macroeducatiu i la seva articulació: educació formal, no formal i informal. (<i>Articulació de les diferents educacions</i>) —T.2 El treball conjunt entre els mestres i els professionals de la xarxa socioeducativa. Les xarxes educatives locals i els Programes per a la millora de l'èxit escolar. (<i>Fonamentació teòricopràctica de les bases del treball en xarxa</i>) —T.3 La interacció entre l'escola i l'entorn educatiu: Ciutat Educadora, Projectes educatius de ciutat, Plans educatius d'entorn, comunitats d'aprenentatge. (<i>Debilitats i fortaleces de projectes que parteixen d'unes premisses teòriques de treball en xarxa</i>) —T.4 L'educació més enllà de l'escola. Àmbits específics d'intervenció socioeducativa. (<i>Identificació dels espais per establir treball en xarxa amb altres agents des de cadascun dels àmbits i anàlisi de la capacitat de treballar o no en xarxa des d'aquests</i>) —També hi contribuiran els treballs i les tasques que desenvoluparan el alumnes, de manera que aquests hagin d'articular un discurs al respecte. Concretament consistiran en: —Lectures de cadascun dels punts del temari —Tasques específiques vinculades a punts del temari: —T.1 Posar un exemple d'educació formal i un de no formal i la relació que hi pot establir l'escola.

	-T.2 Respondre a la pregunta del sentit del treball en xarxa de l'escola amb altres agents. -T.3 Treball en petit grup (entre dues i quatre persones) en què s'aprofundeix en un projecte educatiu integrat a partir de recerca bibliogràfica, web i visita presencial. -T.4 Visita a un centre, espai o experiència i elaboració d'un PPT per penjar i compartir. —Recensió d'un llibre sobre experiències de treball en xarxa.
Sistema de relacions (intern, amb l'entorn)	Distingim essencialment aquests tipus de relacions: —Relació entre professor i alumnes a l'hora de guiar i supervisar els temes. —Relacions entre els estudiants a l'hora de fer algun treball i participar en algun fòrum. —Relacions que s'establiran entre els estudiants i les bones pràctiques que hauran de visitar o documentar per fer els treballs de l'assignatura. —Relacions que reflecteixen les bones pràctiques estudiades (PEC, PEE, XEL, etc.).
Sistema d'avaluació de l'experiència	S'avaluarà el grau d'assoliment de cadascun dels objectius a partir de: — El nivell de maduresa o la qualitat de les reflexions del estudiants en el marc dels diferents treballs de l'assignatura. —La valoració de la professora amb base als materials dissenyats per a la implementació de l'assignatura.*

* Cal fer constar que aquesta assignatura ha estat dissenyada per la mateixa professora i és el primer any que s'implementa. Per aquesta raó, es considera que la mateixa revisió dels materials emprats per treballar l'assignatura (apunts, lectures, tasques, dinàmiques, etc.) ja esdevenen un ítem d'avaluació.